

آیا ابتلا به کووید-۱۹ باعث ایمنی دائمی می شود؟

(مرور توصیه‌های سازمان جهانی بهداشت)

به روزرسانی ۲۴ آوریل ۲۰۲۰ (پنجم اردیبهشت ۱۳۹۹)

گزاره‌برگ حاضر توسط مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران تهیه شده است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به‌کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است.

تمرکز اصلی مؤسسه فعالیت بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران در تلاش است با عمل به رسالت خود به‌عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به‌کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت و با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت، مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد. از سویی به‌عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجریان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

تهران، بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی، خیابان
بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰
nihr.tums.ac.ir

آیا ابتلا به کووید-۱۹ باعث ایمنی دائمی می‌شود؟

(مرور توصیه‌های سازمان جهانی بهداشت)

پیام‌های اصلی

- با اینکه افراد بهبود یافته از کووید-۱۹ دارای آنتی‌بادی بر ضد این ویروس هستند ولی با توجه به اینکه در بعضی از افراد بهبود یافته از بیماری سطح آنتی‌بادی‌های خنثی‌کننده (neutralizing antibodies) پایین است، ممکن است ایمنی سلولی نیز در این بیماری نقش داشته باشد.
- تا کنون هیچ شواهدی وجود ندارد که نشان دهد که بیماران بهبود یافته از کووید-۱۹ و یا افرادی که دارای آنتی‌بادی بر ضد این ویروس هستند، در مقابل ابتلای

یکی از سوالات مهمی که از ابتدای شروع شدن اپیدمی کووید-۱۹ به ویژه در هنگام انجام مدلسازی‌ها برای پیش‌بینی چگونگی گسترش این بیماری مطرح شد این بود که آیا افراد فقط یکبار به این بیماری مبتلا خواهند شد؟ به عبارت دیگر آیا ابتلا به این بیماری می‌تواند ایمنی دائمی ایجاد نماید؟

گزاره‌برگ حاضر به پاسخ این پرسش بر مبنای آخرین توصیه‌های سازمان جهانی بهداشت می‌پردازد.

سازمان جهانی بهداشت به مرور شواهد مربوط به نقش آنتی‌بادی‌ها در عفونت با کووید-۱۹ پرداخته است. اکثر مطالعات نشان داده‌اند که افراد بهبود یافته از کووید-۱۹ دارای آنتی‌بادی بر ضد این ویروس هستند. با این حال به دلیل پایین بودن سطح آنتی‌بادی‌های خنثی‌کننده (neutralizing antibodies) در خون برخی از افراد بهبود یافته از کووید-۱۹، ممکن است ایمنی سلولی نیز در این بیماری نقش داشته باشد. تا این لحظه هیچ مطالعه‌ای در مورد ارزیابی نقش آنتی‌بادی‌ها در ایجاد ایمنی در مقابل ابتلای مجدد به کووید-۱۹ در انسان انجام نشده است.

بسیاری از کشورها در حال حاضر به بررسی میزان آنتی‌بادی‌ها در گروه‌های خاص مانند کارکنان بخش سلامت، نزدیکان فرد بیمار و افراد خانوار پرداخته‌اند. از آنجایی که این مطالعات به شناخت چگونگی گسترش و عوامل خطر ایجاد عفونت

بعضی از کشورها با فرض اینکه آنتی‌بادی‌های ویروس کووید-۱۹ باعث ایمنی دائمی می‌شود، پیشنهاد کرده‌اند که براساس وجود آنتی‌بادی در خون افراد برای آنها مدارکی مانند پاسپورت ایمنی (immunity passport) و یا گواهی عدم ریسک (risk-free certificate) صادر شود که به عنوان مجوزی برای سفر و حضور در محل کار می‌باشد. با توجه

کووید-۱۹ کمک می‌نمایند، سازمان جهانی بهداشت از انجام آنها حمایت می‌کند. با این حال، این مطالعات درصد افراد دارای آنتی‌بادی را مشخص خواهند کرد و اکثر آنها برای بررسی ایجاد ایمنی نسبت به این بیماری طراحی نشده‌اند.

اینکه تا این لحظه شواهد کافی در مورد نقش آنتی‌بادی‌ها در ایجاد ایمنی در کووید-۱۹ وجود ندارد، اعتبار این قبیل مدارک نیز مورد تردید می‌باشد. افراد ممکن است اشتباهاً تصور کنند که در مقابل این بیماری ایمنی دارند و در نتیجه توصیه‌های بهداشتی را رعایت نکنند که می‌تواند باعث افزایش خطر تداوم انتقال بیماری شود.

نتیجه‌گیری

با توجه به ناکافی بودن شواهد مبنی بر ایجاد ایمنی دائمی توسط آنتی‌بادی‌ها و عدم ابتلای مجدد افراد بهبود یافته، توصیه می‌شود در استفاده از پیش‌فرض "ایجاد ایمنی دائمی به دنبال ابتلا" در مدلسازی‌ها برای برآورد میزان و چگونگی گسترش کووید-۱۹ در کشور و انجام سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌ها در مورد این بیماری، احتیاط صورت گیرد. علاوه بر آن، از آنجایی که یکی از پیش‌فرض‌های مهم در ایجاد ایمنی جمعیتی (herd immunity) وجود ایمنی دائمی است، با توجه به شواهد فعلی ممکن است حتی با ابتلای درصد زیادی از مردم "ایمنی جمعیتی" در کووید-۱۹ ایجاد نشود و برنامه‌ریزی برای دستیابی به ایمنی جمعیتی پس از ابتلای اکثریت مردم، علاوه بر مرگومیر و خساراتی که به دنبال دارد، ضمانتی برای تحقق نخواهد داشت.

منبع:

World Health Organization. "Immunity passports" in the context of COVID-19: scientific brief, 24 April 2020. World Health Organization; 2020. Available from: <https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/immunity-passports-in-the-context-of-covid-19>

به دلیل وجود موارد مثبت و منفی کاذب، و پیامدهای آنها، اعتبار تست‌های آزمایشگاهی برای آنتی‌بادی‌های کووید-۱۹ باید با دقت مورد توجه قرار گیرد. برای اطلاعات بیشتر در مورد تست‌های تشخیصی ایمونولوژیک برای کووید-۱۹ بر مبنای توصیه‌های سازمان جهانی بهداشت، می‌توانید به مستند زیر مراجعه نمایید.

<http://nihir.tums.ac.ir/Item/810>

